

Rozwój zdolności plastycznych dziecka w wieku przedszkolnym

Wychowanie plastyczne jest jedną z form wychowania estetycznego. W przedszkolu odgrywa szczególną rolę, ponieważ rozwija i wzbogaca możliwości twórcze dziecka. Właściwie dobrana technika ma duży wpływ na zainteresowanie pracą plastyczną, pobudza do twórczego działania.

Aktywność plastyczna rozwija poczucie estetyki, zwłaszcza wtedy, gdy twórczy nauczyciel proponuje różnorodne materiały, tworzywa, środki wyrazu: wycinanki, plastelinę, glinę, flamastry, kredki, farby, kartony, resztki tkanin, materiał przyrodniczy itp. W ten sposób dzieci rozwijają swoją wyobraźnię twórczą. Rozwijają również funkcje poznawcze – uwagę, pamięć, myślenie konkretno-obrazowe.

Każde dziecko rozwija się indywidualnie, we właściwym dla siebie tempie, istnieją jednak określone fazy rozwoju twórczości plastycznej.

Pierwszym okresem jest bazgrota. Trwa ona przeważnie od 2 do 3 roku życia. Charakteryzuje się rysowaniem linii pionowych, poziomych, kształtów kolistych i spiralnych. Z czasem sprawność manualna dziecka wzrasta i osiąga ono płynność ruchów, z bazgrot wyłania się koło. Za pomocą kolistych kształtów dziecko początkowo przedstawia prawie każdy przedmiot – dom, pojazd, człowieka. Próbuje nazywać bazgroty. W tym stadium zaczyna się interesować różnymi barwami, choć na razie kolor dobierany jest na zasadzie przypadku. Następnie dziecko przechodzi fazę przedschematyczną. Zaczynają się pojawiać głowonogi – bardzo proste formy, które powoli się rozwijają. Ich cechą charakterystyczną jest głowa przedstawiona w postaci koła lub kwadratu. Nogi i ręce przedstawione są za pomocą linii. Przestrzeń jest chaotyczna. Poszczególne przedmioty rysowane są w przypadkowych miejscach, na górze, na dole lub z boku kartki. Między 3 a 4 rokiem życia dziecko zaczyna posługiwać się formą bazgroty przedmiotowej. Pochłania go sam proces tworzenia. Rysuje linie różnej długości i grubości. Pojawiają się linie krzywe, kropki, kreski krzyżujące się i wreszcie zamknięte koło. Po ukończeniu 4 roku życia dziecko znacznie bogaci swoje plastyczne wypowiedzi. Prócz postaci ludzkiej (gdzie pojawia się głowotułów) dziecko rysuje zwierzęta, ptaki, drzewa, domy, pojazdy. Są to formy uproszczone, sprowadzone często do symboli. W tym ważnym okresie rozwojowym należy dziecko zachęcać do tworzenia, doceniać i chwalić jego dzieła, by miało możliwość ćwiczenia w rysowaniu linii, kształtów, a także by odczuwało radość i satysfakcję działania.

Warunkiem rozwijania zainteresowań plastycznych dzieci jest wyposażenie ich

w podstawowe umiejętności, dzięki którym mogą tworzyć. Dzieci powinny posiadać umiejętność posługiwania się różnymi technikami:

- rysowanie kredką świecową, ołówkową, pastelami, flamastrami, świecą, pędzlem, patykiem;
- stemplowanie na papierze, płótnie;
- modelownię w glinie, modelowanie z mas plastycznych;

- wycinanie, wydzieranie, składanie papieru;
- konstruowanie z tworzywa przyrodniczego i materiałów przemysłowych.

Wymienione techniki odgrywają ważną rolę w odkrywaniu i rozwijaniu indywidualnych uzdolnień artystycznych dzieci. Poprzez wykorzystanie różnorodnych materiałów, narzędzi i środków rozwijamy u dzieci kreatywność i wyobraźnię. Dziecko działa, bada, doświadcza. Eksperymentuje

z kolorami, które są podstawową cechą decydującą o oryginalności prac. W twórczości dziecięcej można dostrzec prace żywe, wesołe, kontrastowe lub spokojne, zgaszone, ciepłe lub zimne. Dominują kolory zasadnicze: czerwienie, żółcienie i błękity, zielenie i czerń.

Wraz z rozwojem procesu dostrzegania doskonałą się dziecięce rysunki. Są bogatsze w treść, kolorystykę. Forma plastyczna przybiera coraz bardziej realistyczne kształty. Obrazy często charakteryzuje ciekawa kompozycja barw i wysoka wartość artystyczna.

Dla zachowania oryginalnej twórczości należy dziecku zapewnić swobodę wypowiedzenia się, zostawić wolny wybór wszystkich możliwych środków ekspresji, pozwolić na własny styl pracy. Najważniejszą więc sprawą jest stworzenie warunków i klimatu, które pozwolą ujawnić zdolności i chęć do tworzenia. Każde bowiem dziecko, bez względu na posiadane umiejętności, kiedy tworzy, jest radosne i szczęśliwe.

Opracowała :
Dorota Kulwicka